

РЕШЕНИЕ

№ 6732

гр. София, 26.11.2020 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 10 състав, в публично заседание на 21.10.2020 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Камелия Стоянова

при участието на секретаря Дора Тинчева и при участието на прокурора Куман Куманов, като разгледа дело номер **5006** по описа за **2020** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 203, ал. 1 от АПК, вр. чл. 1, ал. 2 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди. Образувано е по искова молба от С. И. Б. срещу Националната агенция за приходите. Претендира се обезщетение за вреди в размер на 8000 лв., представляващо заплатено от лицето възнаграждение за адвокат в размер на 300 лв., заедно със законната лихва от датата на подаване на исковата молба - 10 юни 2020 г. до окончателното изплащане на дължимото обезщетение, за осъществена правна защита във връзка с обжалването на ревизионен акт № Р-220022180003201-091-001/03.01.2019 г., с който на основание чл. 19, ал. 1 от ДОПК е била ангажирана отговорността на С. И. Б. в качеството му на управител на [фирма] в общ размер на 300 439, 06 лв., главница и лихви, произтичащи от влезли в сила ревизионни актове, издадени на [фирма], който ревизионен акт е отменен с решение № 551/01.04.2019 г., издадено от директора на дирекция „Обжалване и данъчно-осигурителна практика“ С.. Претендират се и направените по делото разноски.

Ответникът – Националната агенция за приходите изразява становище за неоснователност на иска. Претендира възнаграждение за юрисконсулт.

Прокуратурата дава заключение за частична основателност на иска.

Съдът, като обсъди становищата на страните и доказателствата по делото, приема за установени следните обстоятелства по делото:

С ревизионен акт № Р-220022180003201-091-001/03.01.2019 г., на основание чл. 19, ал. 1 от ДОПК, е била ангажирана отговорността на С. И. Б. в качеството му на

управител на [фирма] в общ размер на 300 439, 06 лв., главница и лихви, произтичащи от влезли в сила ревизионни актове, издадени на [фирма]. Ревизионният акт е отменен с решение № 551/01.04.2019 г., издадено от директора на дирекция „Обжалване и данъчно-осигурителна практика“ С.. В хода на административното производство пред решаващия административен орган, С. И. Б. е направил искане за присъждане на разноски – адвокатски хонорар в размер на 8000 лв. В мотивите на решението си административният орган се е произнесъл по направеното искане, като е приел, че разпоредбите на ДОПК и субсидиарно приложимия АПК не предвиждат при обжалване на индивидуален административен акт по административен ред да се присъждат разноски, доколкото производството е безплатно. В хода на административното производство е представен договор за правна защита и съдействие от 11.01.2019 г., сключен между Роман Н. Д. в качеството му на адвокат и С. И. Б. в качеството му на възложител, по силата на който възложителят възлага, а адвокатът приема да оказва правна защита и съдействие, изразяващи се в обжалване на ревизионен акт № Р-22002218003201-091-001/03.01.2019 г. пред директора на дирекция „Обжалване и данъчно-осигурителна практика“ С.. Съгласно чл. 3, ал. 1 от договора възложителят плаща в деня на подписване на договора сума в размер на 8000 лв. за обжалване на ревизионния акт и за процесуалната защита, която адвокатът ще осъществи при разглеждане на административната преписка. Договорът служи като отделна разписка, удостоверяваща плащане, като изрична такава няма да бъде съставяна. Съгласно чл. 5 от договора при неплащане в срок на възнаграждението и/или разноските, адвокатът има право да се снабди със заповед за изпълнение по предвидения в закона ред.

При съобразяване на установените по делото обстоятелства, исковата претенция се определя като допустима, но като неоснователна, като съдът съобразява мотивите, съдържащи се в тълкувателно решение № 6 от 6.11.2013 г. на ВКС по тълк. д. № 6/2012 г., ОСГТК, докладчик съдиите Е. Ч. и А. Б..

Спор между страните по отношение на определена част от фактите не съществува. От събраните по делото доказателства се установява, че с ревизионен акт № Р-22002218003201-091-001/03.01.2019 г., на основание чл. 19, ал. 1 от ДОПК, е била ангажирана отговорността на С. И. Б. в качеството му на управител на [фирма] в общ размер на 300 439, 06 лв., главница и лихви, произтичащи от влезли в сила ревизионни актове, издадени на [фирма]. Ревизионният акт е отменен с решение № 551/01.04.2019 г., издадено от директора на дирекция „Обжалване и данъчно-осигурителна практика“ С.. В хода на административното производство пред решаващия административен орган, С. И. Б. е направил искане за присъждане на разноски – адвокатски хонорар в размер на 8000 лв. В мотивите на решението си административният орган се е произнесъл по направеното искане, като е приел, че разпоредбите на ДОПК и субсидиарно приложимия АПК не предвиждат при обжалване на индивидуален административен акт по административен ред да се присъждат разноски, доколкото производството е безплатно. В хода на административното производство е представен договор за правна защита и съдействие от 11.01.2019 г., сключен между Роман Н. Д. в качеството му на адвокат и С. И. Б. в качеството му на възложител, по силата на който възложителят възлага, а адвокатът приема да оказва правна защита и съдействие, изразяващи се в обжалване на ревизионен акт № Р-22002218003201-091-001/03.01.2019 г. пред директора на

дирекция „Обжалване и данъчно-осигурителна практика“ С.. Съгласно чл. 3, ал. 1 от договора възложителят плаща в деня на подписване на договора сума в размер на 8000 лв. за обжалване на ревизионния акт и за процесуалната защита, която адвокатът ще осъществи при разглеждане на административната преписка. Договорът служи като отделна разписка, удостоверяваща плащане, като изрична такава няма да бъде съставяна. Съгласно чл. 5 от договора при неплащане в срок на възнаграждението и/или разноските, адвокатът има право да се снабди със заповед за изпълнение по предвидения в закона ред. Предявеният иск е по реда на чл. 203, ал. 1 от АПК, вр. чл. 1, ал. 2 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди. Приложимостта на чл. 203 от АПК предпоставя вреди, причинени на граждани или юридически лица от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на административни органи и длъжностни лица. Доколкото правната регламентация на посочените искове, включително и на предявения в чл. 203 от АПК е непълна, то и разпоредбата на чл. 203, ал. 2 от АПК предпоставя приложимост на Закона за отговорността на държавата и общините за вреди. Съгласно чл. 1, ал. 1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди държавата и общините отговарят за вредите, причинени на граждани и юридически лица от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на техни органи и длъжностни лица при или по повод изпълнение на административна дейност. Така регламентирана отговорността е пълна, защото е за всички претърпени вреди, които съгласно чл. 4 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди са в причинна връзка с незаконосъобразни актове, фактически действия или бездействия на длъжностни лица или административни органи при или по повод изпълнението на административна дейност. Във всички случаи, обаче реализирането на посочената отговорност съобразно чл. 204, ал. 1 от АПК предполага отмяната на административен акт по съответния ред. Във всички случаи също така освен наличието на вреди реализирането на отговорността на държавата предполага и изисква тези вреди да са причинени от отменения като незаконосъобразен административен акт. Във всички случаи също така освен отмяната на съответния административен акт следва да е доказана вреда от отменения като незаконосъобразен административен акт и да е доказана причинна връзка между акта и настъпилите вредоносен резултат. Това е и първият въпрос, който подлежи на изследване в производството пред настоящата инстанция, както и разбира се въпроса относно обективното наличие изобщо на вреди. Отговорът на тези въпроси следва да бъде даден въз основа на установените фактически обстоятелства и приложимите правни разпоредби за съответните периоди от исковата претенция. Доказана е първата от предпоставки за реализиране на отговорността, а именно обстоятелството на отменен незаконосъобразен административен акт. Не са доказани, обаче другите две предпоставки, а именно на настъпили вреди и обстоятелството на наличието на причинна връзка между незаконосъобразния акт и настъпилите вреди. Разпоредбата на чл. 4 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди предвижда, че държавата и общините дължат обезщетение за всички имуществени и неимуществени вреди, които са пряка и непосредствена последица от увреждането, независимо от това дали са причинени виновно от длъжностното лице. На обезщетение подлежат действително настъпилите вреди, които са в пряка причинна връзка с отменения незаконосъобразен акт и са пряка и непосредствена последица от него. Действително, разноските, направени от физическото лице за адвокатско възнаграждение във връзка с обжалване на административния акт, който е отменен като незаконосъобразен са

пряка и непосредствена последица от издадения незаконосъобразен акт и представляват имуществени щети по смисъла на чл. 4, връзка с чл. 1, ал. 1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди. Съобразно мотивите, съдържащи се в тълкувателно решение № 1 от 15 март 2017 г. на Върховния административен съд едно от условията на чл. 204, ал. 1 от АПК за допустимост на иска за реализиране на отговорността на държавата и общините за вреди по чл. 1, ал. 1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди е административният акт да е отменен по съответния ред, който е обжалван по административен и/или съдебен ред. Това обжалване, във всичките му фази, включително и чрез касация - за индивидуалните административни актове пред Върховния административен съд и за наказателните постановления пред административните съдилища, не е задължително да бъде осъществено с помощта на адвокат, но както бе отбелязано по-горе, гражданинът изключително трудно, почти невъзможно би се справил със съдебното обжалване без неговата помощ. В подкрепа на това становище е въведеното с чл. 284, ал. 2 от ГПК задължително приподписване на касационната жалба до Върховния касационен съд от адвокат. Следователно, след като едно от условията на АПК за образуване на производство по чл. 1, ал. 1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди е административният акт да е отменен по административен и/или съдебен ред и след като в тези производства гражданинът е ползвал адвокатска защита, защото не е могъл сам да се защити, то хонорара, платен на адвокат за осъществяване на тази защита не е нищо друго, освен имуществена вреда, която е в пряка причинна връзка с отменения като незаконосъобразен административен акт и е непосредствена последица от него, а не неприсъщ или луксозен разход. Неразделната взаимовръзка между издадения ревизионен акт и потърсената от лицето адвокатска защита е пряка и непосредствена, тъй като те се намират в отношение на обуславяща причина и следствие - гражданинът не би потърсил адвокатска помощ, ако срещу него не е издаден акт, увреждащ неговите законни права и интереси. Безспорно, потърсената адвокатска помощ и платения адвокатски хонорар е пряка и непосредствена последица от издадения ревизионен акт, тъй като обжалването на този акт е законово регламентирано и е единствено средство за защита на лицето, което твърди, че не е виновен и че неговите права са накърнени неправомерно от административния орган. В процесния случай, обаче от събраните по делото доказателства не са доказва обстоятелството по време на административното производство пред директора на дирекция „Обжалване и данъчно-осигурителна практика“ да са направени разноски за адвокат, доколкото не се установява заплащането на възнаграждение за адвокат в административното производство. Изводите си съдът съобразява с мотивите, съдържащи се в тълкувателно решение № 6 от 6.11.2013 г. на ВКС по тълк. д. № 6/2012 г., ОСГТК, докладчик съдиите Е. Ч. и А. Б.. Съобразно тези мотиви договорът за адвокатска услуга се сключва между клиент и адвокат, като писмената форма е за доказване. С него се удостоверява, както че разноските са заплатени, така и че само са договорени. От граматическото тълкуване на хипотезите, очертани в чл. 78 ГПК се извежда, че само заплатените от страната разноски подлежат на възмездяване - така например чл. 78, ал. 1 ГПК регламентира кои от вече заплатените разноски страната може да претендира в хипотеза на уважен неин иск, чл. 78, ал. 3 ГПК урежда възможност и за ответника да иска заплащане при отхвърляне на иска на вече заплатените от него разноски, а чл. 78, ал. 5 ГПК урежда процесуалната възможност за намаляване на заплатеното

адвокатско възнаграждение. Следователно процесуалният закон урежда единствено случаите, при които разноските са заплатени, а съдът следва да определи отговорността на страните за поемането им. Този извод не противоречи на установеното с чл. 36, ал. 4 от Закона за адвокатурата (ЗА), който предвижда отлагане на заплащането на адвокатското възнаграждение, като го поставя в зависимост от изхода на спора. Страните по договора за правна защита могат да постигнат съгласие по всякакви, допустими от закона условия, в това число и заплащане на резултативен хонорар, който да бъде дължим след приключване на делото и да се определя от неговия изход. Тази свобода в договарянето обаче се свързва единствено с отношенията между клиент и адвокат, но не предполага разширително тълкуване на чл. 78 ГПК. По въпроса за доказването на разноските в исковото производство само, когато е доказано извършването на разноски в производството, те могат да се присъдят по правилата на чл. 78 ГПК. Ето защо, в договора за правна помощ следва да бъде указан вида на плащане, освен когато по силата на нормативен акт е задължително заплащането да се осъществи по определен начин - например по банков път. Тогава, както и в случаите, при които е договорено такова заплащане, то следва да бъде документално установено със съответните банкови документи, удостоверяващи плащането. Когато възнаграждението е заплатено в брой, този факт следва да бъде отразен в договора за правна помощ, а самият договор да е приложен по делото. В този случай той има характер на разписка, с която се удостоверява, че страната не само е договорила, но и заплатила адвокатското възнаграждение. В процесния случай, от съдържанието на представения договор за правна защита и съдействие не се посочва начина на заплащане на възнаграждението, а именно, че това следва да се осъществи в брой, не се посочва обстоятелството, че възнаграждението е заплатено изобщо. Дори напротив, в чл. 4, други условия, е предвидено, че възложителят дължи направените от адвоката при изпълнение на предмета на договора разноски, доказани с надлежен документ, като съобразно чл. 5 от този договор, неплащането в срок на възнаграждението и/или разноските адвокатът има право да се снабди със заповед за изпълнение по предвидения в закона ред. Действително, в договора изрично е отразено, че договорът служи вместо разписка, удостоверяваща плащане, но съобразно мотивите на тълкувателното решение, той следва да посочва и че страната е заплатила уговореното възнаграждение. От съдържанието на представения договор категоричен извод в тази насока не може да бъде направен. При съобразяване на обстоятелството на непредставени други доказателства за извършеното плащане, тази съдебна инстанция не може да направи извод, че подобно плащане, по този договор, за сумата от 8000 лв. е било извършено. Изводите си съдът съобразява обстоятелството, че за реализирането на отговорността по чл. 1, ал. 1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди е необходимо по несъмнен начин доказването на настъпилата вреда. Подобно доказване в това съдебно производство не беше осъществено, доколкото от събраните по делото доказателства не се доказва заплащането на възнаграждение за адвокат именно по отношение на производството по административното обжалване на ревизионния акт. При този изход на спора на ответника следва да се присъдят направените по делото разноски представляващи юрисконсултско възнаграждение, което следва да бъде определено по реда на чл. 10, ал. 4 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди. Съгласно посочения текст съдът осъжда ищеца

да заплати на ответника възнаграждение за един адвокат, ако е имала такъв съразмерно с отхвърлената част от иска, а в полза на юридическите лица се присъжда възнаграждение, ако те са били защитавани от юрисконсулт, чийто размер не може да надхвърля максималния размер за съответния вид дело, определен по реда на чл. 37 от Закона за правната помощ. Съгласно чл. 37, ал. 1 от Закона за правната помощ, заплащането на правната помощ е съобразно вида и количеството на извършената дейност и се определя в наредба на Министерския съвет по предложение на Националното бюро за правна помощ. Съгласно чл. 25, ал. 1 от Наредбата за заплащането на правната помощ, за защита по дела с определен материален интерес възнаграждението е от 100 до 300 лв. При съобразяване на обстоятелството, че материалният интерес по спора е 8000 лв., възнаграждението за юрисконсулт следва да се определи в размер на 300 лв.

Като взе предвид направените фактически и правни изводи, съдът

РЕШИ

ОТХВЪРЛЯ предявения от С. И. Б. срещу Националната агенция за приходите иск за обезщетение за вреди в размер на 8000 лв., представляващо заплатено от лицето възнаграждение за адвокат в размер на 8000 лв., заедно със законната лихва от датата на подаване на исковата молба - 10 юни 2020 г. до окончателното изплащане на дължимото обезщетение, за осъществена правна защита във връзка с обжалването на ревизионен акт № Р-220022180003201-091-001/03.01.2019 г., с който на основание чл. 19, ал. 1 от ДОПК е била ангажирана отговорността на С. И. Б. в качеството му на управител на [фирма] в общ размер на 300 439, 06 лв., главница и лихви, произтичащи от влезли в сила ревизионни актове, издадени на [фирма], който ревизионен акт е отменен с решение № 551/01.04.2019 г., издадено от директора на дирекция „Обжалване и данъчно-осигурителна практика“ С..

ОСЪЖДА С. И. Б. да заплати на Националната агенция за приходите направените по делото разноски в размер на 300 лв.

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване с касационна жалба в 14-дневен срок от съобщаването му, пред Върховния административен съд, с връчване на преписи за страните по чл. 138 от АПК.

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪДИЯ: